

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Her yıl 12-18 Mayıs tarihleri arasında kutlanan Hemşirelik Haftası, sadece bir kutlama değil, aynı zamanda hemşirelerin karşılaştığı sorunların ve taleplerin de dile getirildiği ve çözüm yollarının ele alındığı bir zemin olarak görülmelidir. Bu bağlamda, hemşirelik mesleğinin karşı karşıya olduğu belirsizlikler ve sorunlar ele alınarak çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. 13.05.2024

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Sağlık hizmeti ekip çalışmasına dayanmaktadır ve bu ekibin en önemli unsurlarından biri olan hemşirelik mesleği, bireylerin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeye odaklanarak sağlıklı bir toplum oluşturulmasını hedefler. Ancak, uzun bir geçmişe sahip olmasına rağmen, hemşirelik mesleği üzerindeki belirsizlikler ve çeşitli sorunlar devam etmektedir.

Her yıl 12-18 Mayıs tarihleri arasında Hemşirelik Haftası olarak kutlanır ve 12 Mayıs Hemşireler Günü olarak belirlenmiştir. Ancak, bu hafta sadece bir kutlama değil, aynı zamanda hemşirelerin karşılaştığı sorunların ve taleplerin de dile getirildiği ve çözüm yollarının ele alındığı platformların oluşturulması için bir fırsat olarak görülmelidir. Hemşirelik mesleği, köklü bir geçmişe sahip olmasına rağmen, günümüzde hala çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunların başında, Hemşirelik Kanunu'nun yetersizliği gelmektedir. Mevcut kanun, mesleğin gerektirdiği şekilde düzenlenmemiş ve görev tanımına uygun bir yapıya kavuşturulmamıştır.

Sağlık alanında talebi artırmak amacıyla uygulanan dönüşüm politikaları, iş yüklerini sürekli olarak artırmaktadır. Türkiye'de 2023 yılında 100 bin kişiye düşen ebe-hemşire sayısı 356 iken, AB ve OECD ülkelerinde bu sayı daha yüksektir. Ebe ve hemşirelerin nüfusa oranı, bu ülkelerin standartlarının altındadır ve iş yükleri daha fazladır. Ancak bu artan iş yüklerine rağmen, hemşirelerin ücretleri diğer ülkelere kıyasla çok daha düşüktür. Emeklilik dönemlerinde ise "dönüşüm" politikaları nedeniyle temel ücretlerde gerileme yaşanmaktadır. Bu durum, hemşirelerin gelirlerini artırmak için fazladan mesai ve nöbet tutmalarına neden olmaktadır. Ancak döner sermaye ve teşvik gibi uygulamalar, temel hakları olan dinlenme hakkını dahi kullanmalarına izin vermemektedir. Bu da hemşirelerin yoksullukla başa çıkmalarını zorlaştırmaktadır. Temel ücretlerin yetersizliği nedeniyle, emeklilik yaşına gelen hemşireler, yoğun çalışma koşullarına rağmen emekliliği düşünmek istememektedirler. Velhasıl, günümüzdeki çalışma koşulları, vahşi kapitalizmin ilk dönemlerinde görülen yoğun emek sömürüsünü anımsatmaktadır.

Hemşirelerin talepleri, mesleklerinin değerinin ve çalışma koşullarının daha iyi anlaşılması için önemlidir. Çalışma ortamlarındaki aşırı yük ve baskı, hemşireleri tükenmişlik yaşamaya ve hatta yaşamlarını kaybetmeye zorlamaktadır.

Hemşirelerin birincil taleplerinden biri, gelirlerinin yoksulluk sınırının üzerinde olması ve emeklilik dönemlerinde temel ücretlerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte, hemşirelik mesleğine daha uygun bir yasal çerçevenin oluşturulması ve mesleğin bağımsız hale getirilmesi de talepler arasındadır. Hemşireler ayrıca, hemşirelik mesleğindeki açığı kapatmayı ve OECD ortalamasına ulaşmayı hedeflemektedirler.

Fiili hizmet süresi zammının yeniden düzenlenmesi de hemşirelerin talepleri arasındadır. Kadın hemşireler için analık ve süt izni sürelerinin yeniden düzenlenmesi ve bu süreçlerde ücretli izin verilmesi de hemşirelerin istekleri arasındadır. Hemşirelerin karşılaştığı diğer bir sorun da ücretlendirme sistemidir. Hemşireler, performans ve döner sermaye gibi gelir güvencelerinden yoksun kalmakta ve emekliliğe yansımayan ücretlendirme ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Hemşireler, her iş yerinde 7/24 hizmet veren ücretsiz kreşlerin sağlanmasını talep etmektedirler. Ayrıca, güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması ve şiddete karşı tedbirler alınması da önemli bir taleptir.

Hemşireler, atamalarda liyakat esasının benimsenmesini ve yöneticilerin hemşireler ve diğer emekçiler tarafından seçilmesini talep etmektedirler. Hemşire iş gücü planlamasının yapılması ve nitelikli eğitim veren hemşirelik okullarının açılması da talepler arasındadır.

Diğer kamu kurumlarında çalışan hemşirelerin sağlık sektöründe çalışanlar gibi değerlendirilmesi ve aynı düzenlemelerden yararlanması da bir istektir. Hemşirelere yönelik şiddetin önlenmesi için yasal ve idari düzenlemelerin yapılması da talepler arasındadır.

Özel sektörde çalışan ebe ve hemşirelerin ücretlerinin belirlenmesi ve çalışma saatlerinin düzenlenmesi de önemli bir taleptir. İcap ödemesi sorununun yasal düzenleme ile çözülmesi, aile sağlığı merkezlerinde çalışan hemşirelerin sorunlarının çözülmesi ve kadroya geçirilmeleri talepler arasındadır.

Hemşirelerin taşrada lojman sorunlarının giderilmesi, gerçekçi kira desteklerinin sağlanması ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması da önemli bir taleptir. Bunlara ek olarak, sendikal örgütlenme özgürlüğünün sağlanması da hemşirelerin istekleri arasındadır.